

Vertaileva opinnäytetyö Norjan, Ruotsin ja Viron eläinlääkäripalveluista

Eläinlääkäripalvelutyöryhmän kokous 19.11.2020

Lotta Raunio

Työn taustaa

- Opinnäytetyö Viron maatalousyliopistolle (Eesti Maaülikool) eläinlääkärin tutkintoa varten
- Aihe MMM:n Eläin- ja kasvinterveyden yksiköstä
- Ohjaajat Kajsa Hakulin (MMM) ja Arvo Viltrop (EMÜ)
- Tarkoituksena selvittää eläinlääkäripalveluiden rakennetta ja kustannuksia Suomen naapurimaissa

Eläinlääkäripalvelut Norjassa

- Päivystyksen järjestämisvelvollisuus valtiolla → kunnilla
 - Ei kunnaneläinlääkäreitä, vaan yksityisiä eläinlääkäreitä/klinikoita tuetaan rahallisesti
 - Landbruksdirektoratet kanavoi rahoituksen
 - Noin 160 päivystysaluetta
 - Päivystävät eläinlääkärit voivat saada komennuksia viranomaistehtäviin Mattilsynetiltä

Eläinlääkäripalvelut Ruotsissa

- Päivystyspalvelut ja viranomaistehtäviä delegoitu alueellisille toimipisteille (distriktverinärernä)
 - Noin 80 yhteisvastaanottoa ja 400 eläinlääkärinä
 - Toimipisteet huolehtivat varusteiden ja lääkkeiden hankinnasta, eläinlääkärit palkollisia
 - Organisaationa osa Jordbruksverketiä, jonka kautta rahoitus
 - Tekevät paljon myös peruspraktiikkaa, kritisoitu hintojen polkemisesta
- Läänineläinlääkärit huolehtivat elintarviketurvallisuudesta ja eläinsuojelusta

Eläinlääkäripalvelut Virossa

- Ei julkisesti tuotettua tai tuettua praktiikkaa eikä päivystyspalvelua
- Viranomaistehtävistä huolehtii Veterinaar- ja Toiduamet
 - 15 toimistoa, 300 työntekijää
- Yksityiset päivystävät pieneläinklinikat Tallinnassa ja Tartossa
- Navetat suuria, työllistävät usein oman eläinlääkäriinsä

Aineisto ja menetelmät

- Praktikoille suunnattu kysely aineiston pohjana
 - 17 kysymystä, monivalintaa ja avoimia
 - Vastaajan taustatiedot ja päivystykseen osallistuminen, kuluttajahinnat muutamasta potilastapauksesta
 - Kysely jaettiin Facebookin praktikkoryhmissä keväällä 2020
 - 22 vastausta Virossa, 14 Norjasta, 18 Ruotsista
- Tarkentavia kysymyksiä haastatteluilla

Tulokset: osallistujien taustatiedot

- Suurin osa virolaisista vastaajista teki pieneläinpraktiikkaa, norjalaisista suurelän- /sekapraktiikkaa
- Praktiikka oli julkisin varoin tuettua puolella norjalaisista vastaajista ja vajaalla kolmasosalla ruotsalaisvastaajista
- Suurin osa norjalaisvastaajista osallistui päivystykseen, ruotsalais- ja virolaisvastaajat jakautuivat tasaisemmin

Tulokset: päivystys

- Päivystysvuorojen pituudet vaihtelivat joka maassa
- Selvä enemmistö norjalaisista ja ruotsalaisista vastaajista oli tyytyväisiä maansa päivystyspalveluiden saatavuuteen ja laatuun
- Virolaiset vastaajat näkivät ongelmallisina harvan verkoston ja päivystystyön alipalkkauksen

Tulokset: kuluttajahinnat

- Kuluttajahintoja selvitettiin kysymällä kolmen erilaisen potilastapauksen hintoja
- Potilastapausten keskimääräiset hinnat olivat korkeimmat Ruotsissa
- Potilastapausten laskutuksessa virolaiset arvioivat työn osuuden alhaisemmaksi kuin norjalaiset tai ruotsalaiset
- Päivystysaikainen hinnankorotus oli selvästi suurempi Norjassa ja Ruotsissa kuin Virossa

Tulokset: kuluttajahinnat

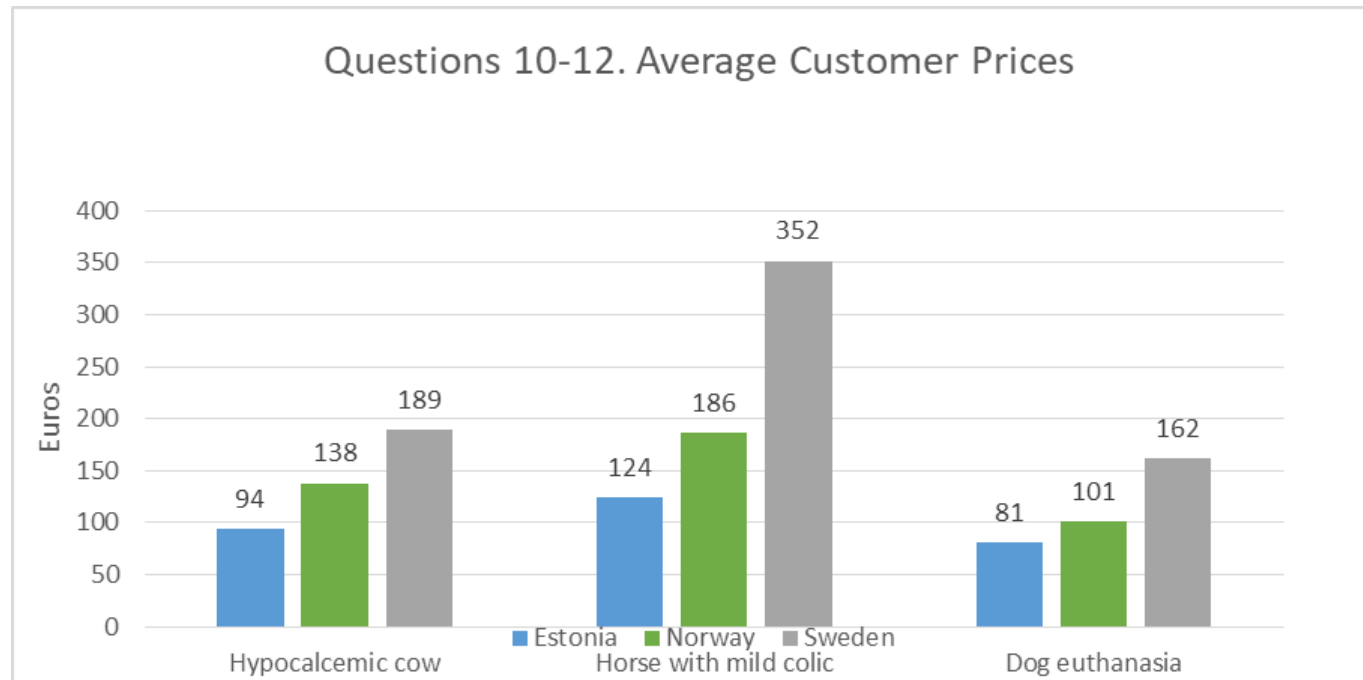

Figure 9. Averages of responded customer price estimates, Norwegian and Swedish answers converted to euros.

Tulokset: kuluttajahinnat

- Verrattaessa hintoja osuuksina keskimääräisestä kk-palkasta, Ruotsin ja Viron luvut lähellä toisiaan
- Suurin osa norjalaisista ja ruotsalaisista vastaajista piti eläinlääkintäpalveluja maassaan järkevänä hintaisina
- Puolet virolaisista piti eläinlääkärin työtä alipalkattuna

Huomioita

- Eläinlääkintäpalvelujen hintavertailu lähtökohtaisesti vaikeaa
 - Mistä palvelu koostuu, erilaiset verotukset, hintavaihtelut maiden sisällä ym.
- Vastausten vertailua maiden välillä vaikeutti vastaajien erilaiset työnkuvat
- Luotettavampi analyysi vaatisi suuremman vastaajajoukon

Kiitos!